

## ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:  
Pe an 18 cor. 1/2 an  
3 cor. 1/4 an 450 fl.

## Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor.  
1/2 an 12 cor.  
1/4 an 6 cor.

# Unitatea

## INSERTIUNI.

Un sir garmond:  
odată 14 fl. a doua  
oara 12 fl. a treia  
oara 10 fl.

Tot ce privește  
foaia să se adreseze  
la: Redacțiunea și  
administrațiunea  
„Unitatei” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## Cuvânt de chemare.

Imprejurările între cari să țintește la înființarea bisericii greco-catolice maghiare și modul în de obște cunoscut, cum se plănuiește înfăptuirea acestei biserici, trebuie să umple de adâncă îngrijorare inimile tuturor credincioșilor buni și adevărați ai bisericii greco-catolice române.

Poporul român a ținut totdeauna cu sfințenie la așezămintele sale religioase și în decursul veacurilor a aflat scut și mângăiere în sinul bisericii sale, găsind în Sionul Românesc un puternic și nebiruit apărător al existenței sale.

Autonomia și integritatea teritorială a Provinciei noastre metropolitane greco-catolice de Alba-Iulia și Făgăraș și caracterul românesc al bisericii noastre unite cu Roma, este o scumpă moștenire primită dela părinții noștri, pe care în strânsă unire cu Preasfințiii noștri Arhieri, datori suntem să o apărăm față de orice încercare potrivnică, ca neatinsă să o lăsăm fiilor și nepoților noștri.

Pentru împlinirea acestei mari și sfinte datorii și cu scopul manifestării voinței obștești a Românilor greco-catolici, subscrișii prin aceasta convocăm o

### CONFERENȚĂ GENERALĂ

a credincioșilor greco-catolici din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș pe ziua de **29 Maiu st. n. 1912 în Alba-Iulia** cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Constituirea conferenței. 3. Desbatere asupra plănuitei înființări a bisericii gr. cat. maghiare și aducerea unei rezoluțiuni în această chestiune în scopul menținerii drepturilor și integrității bisericii noastre. 4. Eventuale propuneri și 5. Inchiderea conferenței.

Suntem convinși, că cuvântul nostru de chemare va găsi răsunet în inimile tuturor fiilor credincioși — preoți și mireni — ai bisericii noastre ca întrunindu-ne și sfătuindu-ne să putem lua măsurile potrivite pentru apărarea bisericii noastre gr. cat. române.

Veniți cu toții fii adevărați ai bisericii noastre, ca în aceste zile de grea încercare să ne putem arăta nedumeririle și manifesta cu glas puternic — voința noastră.

Budapesta, la 23 Aprilie 1912.

Gheorghe Achim,  
Alex. Cormos Alexandrescu,  
dr. Carol Barbul,  
dr. Clemente Barbul,  
Gavril Barbul,  
Eugen Bianu,  
dr. Ion Bianu,  
dr. Gheorghe Bilașcu,  
dr. Iosif Boca,  
dr. Romul Boila,  
dr. Victor Bontescu,  
dr. Ioan Boros,  
dr. Eugen Brab,  
dr. Ion Cheresteșiu,  
Simion Călușiu,  
dr. Ilie Chindriș,  
dr. Vasile Chindriș,  
dr. Iuliu Chiș,  
dr. Ion Ciordăș,  
Florian Cocian,  
dr. Toma Cornea,  
Andrieu Cozma,  
dr. Tit Doboș,  
dr. Gheorghe David,  
dr. Victor Deleu,  
dr. Andrei Doboș,

dr. Teofil Dragoș,  
dr. Ioan Erdeli,  
dr. Amos Frâncu,  
dr. Grigorie Gherman,  
dr. Ladislau Gyurko,  
Iuniu Brut Hodosiu,  
Francisc Hossu Longin,  
dr. Ioan Harșia,  
dr. Aurel Isacu,  
dr. Gavril Juga,  
dr. Gavril Iuga,  
dr. Salvator Jurca,  
dr. Demetriu Kiss,  
dr. Vasile Lucaciu,  
dr. Grigore Macavei,  
dr. Titu Mălaiu,  
dr. Iuliu Maniu,  
dr. Cassiu Maniu,  
dr. Ioan Moldovan,  
dr. Ioan Moldovan,  
dr. Ioan Marciac,  
Iulian Marțian,  
dr. Ilie Mariș,  
dr. Sebastian Marta,  
dr. Coriolan Meseșan,  
dr. Liviu Mișsa,

dr. Augustin Mircea,  
dr. Tudor Moisil,  
dr. Teodor Mihalyi,  
dr. Ioan Mihali,  
dr. Alexandru Morariu,  
dr. Ștefan Morariu,  
dr. Alexandru Morariu,  
dr. Iuliu Morariu,  
Ion Fekete Negruțiu ing.  
dr. Aurel Nilvan,  
Niculae Nilvan,  
dr. Ion Oltean (Ludoș),  
dr. Ion Oltean (Lăpuș),  
dr. Victor Onișor,  
Mihail Pavel,  
dr. Silviu Păscuțiu,  
dr. Ion Pantea,  
dr. Gheorghe Pătăcean,  
Alexă Pocol,  
dr. Andrei Pop,  
dr. Coriolan Pop,  
dr. Emil Pop,  
dr. Gheorghe Popu,  
Gheorghe Pop,  
Gheorghe Pop de Băsești,  
Iuliu Pop,

dr. Iustin Pop,  
dr. Izidor Pop,  
dr. Laurențiu Pop,  
dr. Ioan Pop,  
Petru Pop,  
dr. Pop C. Ștefan,  
dr. Gheorghe Popescu,  
dr. Iuliu Pordea,  
dr. Valentin Poruțiu,  
dr. Titu Perția,  
Vasile Ranta,  
dr. Octavian Russu,  
Ioan Savanyu,  
dr. Niculae Șerban,  
Alexandru Stan,  
dr. Coriolan Steer,  
dr. Danil Szabó,  
dr. Ioan Szabó,  
dr. Simion Tamașiu,  
dr. Gavril Tripon,  
dr. Liviu Țigărean,  
dr. Ioan Vălean,  
dr. Alexandru Vaida,  
dr. Ioan Vaida,  
dr. Camil Velican,  
Virgil Vlad.

## La Alba-Iulia

Vă cheamă pe voi iubiți fii ai bisericii noastre, floarea inteligenței poporului nostru credincios. Vă chiamă, ca să veniți cu toți și să sfătuiți în vechea cetate despre soarta viitorului vostru și al bisericii voastre. Nori grei s'au ivit asupra bisericii noastre, grija, temerea și groază de un viitor nesigur cuprinde sufletul nostru în aceste momente de mare primejdie.

În Bălgrad, la mormântul marelui Episcop Atanasiu să ne întâlnim cu toții dela cele patru vânturi ale pământului românesc: ardeleni, bănățeni, bihoreni, sătmăreni și ceialalți, jurând credință bisericii noastre ocrotitoare de limbă și lege și întărind sufletul nostru în lupta, ce așteaptă pe toți fiii credincioși ai ei.

Părinții noștri au luptat mai mult pentru limbă și lege, decât pentru moșie, vieată și acest scump tesaur al sufletului lor, noauă ne-a rămas moștenire. Lăsa-vom deci pradă vânturilor naia bisericii, pe care furtuna o clătină și valurile o cutremură? Cetiți numele celor ce vă cheamă și tresaltă inima voastră că cei mai aleși fii ai bisericii și neamului nostru stau în fruntea acestei cauze sfinte. Preoți, mireni, popor credincios care vrea binele și înălțarea bisericii și prin ea a neamului nostru, veniți la

Alba-Iulia!

## Iar Sătmarul.

Mari sunt năcazurile ce au cauzat bietului popor românesc, de pe aceste plaiuri extreme ale vieții naționale românești vestea înființării episcopiei maghiare gr.-cat. dar neasămănat mai mare este jalea și durerea ce a cuprins inimile tuturor creștinilor în frunte cu preoții păstori ai lor, cari sunt luați în plan de a fi smulși și rupți din sânul și jurisdicțiunea episcopatelor românești de Gherla și Oradea mare.

Abia de șasăzeci, respective diecesa de Oradea mare una sută treizeci și patru de ani, de când comunele și poporul românesc gr.-cat. din acest comitat au fost, naturalmente, scoase prin ingrigirea înțeleaptă a înaintașilor noștri de sub jurisdicțiunea străină și contrară firei noastre a eparhiei rutene dela Munkács și iată când ne-am simțit și aflat mai în elan ca să ne punem pe calea desvoltării firești și românești în biserică noastră națională, vine puvoicul cutropitor, cu undele mănate de guvernul și sistemul lui, cu amenințarea să ne rupă din sfânta legătură a părinților și fraților noștri și să ne tragă, să ne pună cu de-a sila, fără consensul nostru și fără să fim baremi in-

trebați, sub jurisdicțiunea amenințătoare cu perire a episcopiei maghiare contemplate a să întemeia în Hajdudorog.

Cunoscând mărimea primejdiei și simțul de conservare a pus deja dela început poporul credincios și mai ales pe preoții lor în mișcare. Au ținut mai de multeori și în multe locuri consultări și adunări luând energie hotărâri și protestări în fața pornirii dujmănoase și amenințătoare, prezentându-le aceste cu vorba și în scris Ordinariatului de Oradea mare.

Clerul tractului protopopesc al Sătmarului, aparținător diecezei de Gherla, care mai întreg este luat în plan de să încorporeze la episcopia politică maghiară plănuită, și-a ținut conferința sa în 18 April a. c. în comuna Odoreu (Udvari). Acest tract să compune din parohiile, respective comunele Sătmar — sediul protopopului — Botiz—Oșvareu; Megieș cu filiala Görbed, Odoreu cu filialele Berend, St. Martin și Dorolț și numără peste zece mii de suflete credincioase gr.-cat. românești.

Locuitorii parohiilor din imediata vecinătate a orașului Sătmar, emporiul celui mai cras șovinism maghiar și ce intolerantă de rasă, în o parte a lor și-a pierdut și uitat graiul românesc, dar să consideră și se țin pentru aceea cu ambițiune de români; majoritatea covârșitoare însă sunt români integri și în limbă și mai ales în sentiment. Sistemul de guvernare și administrația intolerantă comitatensă s'a pus cu toată puterea și vehemența asupra școlilor confesionale românești, declarând în toate limba maghiară ca limbă de propunere.

Toate senatele școlastice, cu preoții respectivi, au protestat până la cele mai înalte foruri contra acestei volnicii, și protestele lor și le renouiește — la pretensiunea poporului — din vreme în vreme, dar rezultat pozitiv nu s'a obținut până acum, numai în parohia Dorolț, unde după ce toate apelatele au fost respinse de comitetul comitatens și însuși de Ministrul Apponyi și unde preotul pentru tenorul scrisorilor sale de apelată au fost pedepsit cu 100 fl. atunci când acest preot a cerut și pretins cercetare disciplinară în cauză în contra inspectorului regesc comitatens, ca informator injust și tendențios la aducerea decizului prin care s'a impus limba maghiară ca limbă de propunere, — acelaș ministru Apponyi — fără să dispună disciplinarul pretins, au repus în școală limba română — scoasă mai înainte — ca limbă de propunere. S'a pus guvernele și administrațiunea politică cu toată puterea pe ținutul acesta românesc din jurul orașului Sătmar ca să-l străfoarce în neaș maghiar. În toate comunele au instituit asile sistematice de copii, școli de stat, instruarea adulților și paralisarea ba chiar nimicirea școlilor confesionale românești susținute altcum cu drag și mândrie de poporul românesc. Resultatul de până acum al sforțărilor acestor fudulii patriotice este că i-au încălecat prin tot felul de coruperi și înșelăciuni pe unii nefericiți dascăli români ai școlilor confesionale, angajându-i în serviciul intențiunilor lor distrugătoare și în contra preoților ca directori școlari și în contra tuturor intereselor și chiar a vieții naționale a poporului care i-a ales și-i plătește.

Cea mai multă stricăciune și chiar dezastru însă s-au făcut încă, de atunci, când

s'a ținut parohiile aceste de episcopia ruteană și maghiarizată a Munkács-ului. Dela incorporarea lor la dieceza de Gherla s'a făcut cu mai mult sau mai puțin rezultat repărărilor trecutului? Și iată că acum vine una potrivnică să ne răpue de tot, să ne înghită.

Conferința tractuală după afacerile prescrise și normate s-au ocupat mai dinadins cu chestia aceasta gravă.

Protopopul districtual Iuliu Huban, salută și deschide prin o vorbire frumoasă conferința, dela care n'a lipsit nici unu dintre preoți și după o dezbateră și lămuriri amăsurate gravității situațiunii prin care unanim să decide ca tractul să protesteze înaintea supremului Cap al bisericii catolice, la Pontificele Papa Piu al X. contra episcopiei proiectate și contra adnexării noastre la aceea eparhie nepofuite și pentru noi din toate punctele de vedere păgubitoare și nimicitoare.

Cu redactarea și compunerea acestui protest conferința l-a însărcinat pe notarul său districtual, pe Constantin Lucaciu, preotul diu Dorolți, care protest scris de toți preoții s'a trimis la locul destinațiunii sale la adresa Cardinalului Prefect al Propagandei în Roma.

(Va urmă.)

## Episcopia gr. cat. maghiară.

În săptămânile trecute mi-s'a dat ocazie să-mi spun cuvântul și eu în această durosă chestie, în justa mea indignare am combătut tendința unora de a folosi durosul prilej al înființării episcopiei gr. cat. maghiare pentru a îndemna la părăsirea unirei și trecerea din nou la schismă, fie a tuturor Românilor din Ardeal și Ungaria, fie a celor din părțile expuse „Un gr. catolic“ mi-a răspuns în „Gazeta“ la timpul său, cercând să arete că între împrejurările actuale nu trebuie să cercăm ce e posibil și ce nu, ci să lucrăm pentru salvarea neamului românesc, mai departe că cea mai potrivită soluție ar fi trecerea părților expuse la neunire. Deși obiceiul meu a fost să răspund totdeauna momentan, deastădată însă n'am răspuns până acum, pentru că au întrevănit două mari evenimente: comunicatul zice-se fals, despre înființarea numitei episcopii și consfătuirea mirenilor gr. cat.

Acuma însă, erez că e timpul să-mi mai spun odată părerea despre acest lucru: că adecă este ori nu posibilă trecerea noastră la neunire, mai departe că este ori nu recomandabilă încercarea unei astfel de treceri și în sfârșit — cari vor fi rezultatele. Desbrac de pe mine tot așa numitul „confesionalism“ — și voiu tracta lucrul din punct de vedere curat național, voind să contribuesc după slabele mele puteri la lămurirea chestiei.

Să vedem dară: e posibilă trecerea tuturor Românilor la neunire? Răspund hotărât: nu! Legile țării spun apriat că trecerea dela o religie la alta nu se poate face din partea indivizilor cari au trecut de 6 ani și n'au implinit 18. Guvernul la toată întâmplarea această dispoziție a legii ar executa-o cu toată punctuozitatea și prin urmare în fiecare sat ar fi din nou două confesiuni. Apoi trebuie să se știe că preoții gr. catolici se vor sili din toate puterile să

împiedece trecerea, cari silințe vor avea la tot cazul rezultate — cel puțin parțiale. Fiecare sat se va împărți în două — încuibându-se și dușmănia între oameni. Se zicem apoi că va trece și preoțimea întreaga la neunire. Atunci guvernul îndată va scoate toți preoții din casele parohiale, ne mai fiind ei „preoți gr. catolici“ și din biserici, cari vor rămânea a acelor, cari fie în urma dispozițiilor legii, fie din alte cauze — vor rămânea gr. catolici. Tot așa își vor pierde porțiunile canonice și congrua. Cum se vor organiza cei trecuți la neunire? Din ce vor face casă parohială, biserică, școală, din ce vor da porțiune canonică și salar preotului trecut la neunire cu ei? În casele parohiale și în bisericile părăsite guvernul va pune oameni de ai lui — căci și în biserică noastră se vor găsi d'alde Mangra, nefiind trădarea de neam monopol al gr. orientalilor pentru toate timpurile! De cum va nu-și va găsi — va pune tot la al zecelea sat câte un preot (atâția tot se vor găsi) — și se vor administra averile bisericilor noastre în scopurile „ideii“. Preoții trecuți la neunire, ajungând la mizerie ne mai pomenită vor fi siliți să se întoarcă și ei silindu-se să tragă cu dâșii și pe credincioși, iată dar luptele fratricide în toată golăteala lor. Oare nu va fi atunci ușor guvernului să nimicească neamul românesc — nu va fi atunci joc de copii maghiarizarea? Un popor învrăjbit îl poți nimici cu foarte multă ușurință. Ia asta ne învață istoria popoarelor.

Presupunem însă că ar fi cu puțință trecerea întregului popor la neunire. Atunci ar pierde neamul românesc o mulțime de porțiuni canonice, domonii episcopesci, fonduri, ar pierde gimnaziile, școlile, bisericile, casele parohiale etc. cari natural ar trece toate în posesiunea statului — ne mai existând biserică gr. catolică. E oare în interesul neamului românesc pierderea unei averi naționale de milioane ori zeci de milioane? Când s'ar putea reculege neamul românesc din criza materială ce ar urma în acest caz? Atunci, când — pierzându-și forța de rezistență în urma silințelor de a se reculege pe teren material, în care își va alege forțele, — vor mai rămânea aici Români numai de sămânță... Despre asta însă nici nu e lipsă să vorbim, căci o trecere generală e cu neputință. —

„Un gr. catolic“ propune să treacă la neunire parohiile periclitate. E întrebare însă, că oare vor vrea acele parohii să treacă ori nu? Oare nu se va sili guvernul să împiedece o astfel de trecere? Dar chiar și în cazul când ar trece, oare nu va înființa guvernul din aceste o episcopie gr. or. maghiară? Și oare, nu va trece atunci pericolul dela biserică gr. catolică la cea gr. orientală? Din punct de vedere național absolut nici un câștig nu vom avea din o astfel de trecere.

Nu mai continuu, pentru că și aceste liniamente generale sunt de ajuns ca orice om cu minte să priceapă: cât de primejdioasă este pentru viitorul neamului românesc lansarea ideii trecerii la neunire. Ca să poată pricepe oricine mai bine lucrul, iată expun situația în care m'ăș afla eu în cazul unei astfel de propagande. Poporenii mei — ar citi în gazete astfel de îndemnuri. S'ar porni mișcarea de trecere. Eu, care sunt convins că biserică noastră e cea adevărată, natural că îndată aș începe contra propa-

gandă. Această contra propagandă imi va succeda numai în parte, pentru că curentul cu greu îl poate omul opri. Toți aceia cari nu dau mult pe formele interne ale religiei, ci numai pe cele externe, vor trece, eu însă voi rămânea cu câțiva poporenii, iar satul meu va fi împărțit în două confesiuni. — Presupunem însă că eu n'ăș fi gr. catolic de convingere. Atunci voi lua pruncii mei în brațe și voi ținea consiliu familiar cu soția mea. Voi pune alternativa: ori rămân gr. catolic, ori trec la neunire. Dacă trec azi la neunire — mâne voi eși din casele parohiale. Congruă nu voi mai căpăta. Noii mei poporenii nu-mi vor da congruă. Din venitul ce-l voi avea dela ei nu pot trăi nici o lună. Eu și soția mea și pruncii mei vom rămânea pe drumuri. Nu voi avea loc unde să samân un fir de grâu. Va fi vai de mine și familia mea.

Dacă rămân gr. catolic, e adevărat că voi pierde unele din venitele avute prin trecerea în altă parte a unei părți a poporenii mei, dar voi avea locuință, biserică, porțiune canonică și congruă. Și nu voi muri de foame. — Prin urmare: mai bunros rămân gr. catolic, cu atât mai vârtos, că fiind eu român adevărat, nu mă voi teme nici odată că se va maghiariza vreunul dintre poporenii mei măcar! Așa se va întâmpla aproape în tot satul — nu se va ajunge așadar la altceva, decât la împărțirea din nou a neamului românesc și la lupta fratricidă!

E momentul suprem: să se ia deci în considerare toate împrejurările. Să nu se facă pași greșiți, pentru că ne vor blăstăma pruncii și nepoții noștri.

Ce să facem așadar în fața pericolului? Nimic altceva decât să ne punem pe lucru pentru salvarea neamului românesc. Să creștem preoțimea în spirit național — să deie inteligenții noștri întru adevăr nu numai pe hârtie — ajutor preoțimei în munca culturală și religioasă. Se va ținea nu peste mult marele meeting de protestare. Să nu fie acel meeting numai „de protestare“ ci să fie și meeting de deciziuni mărețe, cari apoi să se și pună în lucrare. — Nu va pieri neamul românesc decât atunci, când îți va bate capul cu utopii, în loc să se silească a înțelege adevăratele trebuințe naționale. *Septimiu Popa.*

## Noutăți.

**Meeting la Alba-Iulia.** S'a publicat la timpul său, că consfătuirea intimă ținută la Budapesta în 23 April de fruntașii bisericii gr. cat. a hotărât ținerea meetingului privitor la înființarea episcopiei gr. cat. maghiare pe ziua de 28 Maiu st. n. în Alba-Iulia. Având însă în vedere, că Alba-Iulia în 28 Maiu st. n. se ține târg de săptămână, când poliția nu admite ținerea adunărilor, comitetul aranjator a fost silit — după cum se vede și din convocatorul publicat — să concheme meetingul plănuț pe Miercuri, 29 Maiu st. n.

**Pentru scopuri culturale și filantropice.** „Arieșana“ institut de credit și economii soc. pe acții în Turda, din profitul de C. 22.822,68 al anului 1911, a împărțit pentru scopuri culturale-filantropice 8 procente, adică suma de C. 1185,84, precum urmează: a) școlii populare gr.-cat. din Turda C. 300; b) pompierilor opidani de acolo C. 20; c) fondului pentru ajutorarea alienaților însănătoșiți din sanatoriu din Sibiu C. 5; d) școlii populare din districtul protopopesc al „Arieșului“ pentru procurarea de manuale C. 60; e) institutului surdo-muților din Cluj C. 5; f) școlii rom. gr.-cat. din Copand C. 40; g) pentru instruirea învățăcelor de meserii și comerț din Turda C. 30; h) bisericii gr.-cat. din Iard C. 50; i) fondului cultural arhidiecezan din Blaj, ca rata III. C. 100 și % C. 40; l) mesei studenților români universitari din Cluj C. 50; m) mesei studenților din Blaj C. 50; n) fondului „Iuliu Bărdosy“ pentru premiarea elevilor școlii din Turda C. 16,74; o) România jună din Viena C. 50; p) internatului de băieți din Turda C. 20 făcând în urmă o fundațiune jubilară de 1000 C. pentru ajutorarea tinerilor români, cari se dedică carierilor industriale și comerciale.

**Petreceri.** „Societatea meserieșilor din Blaj“. Invită la *producțiunea corală teatrală* împreună cu dans, ce va avea loc Sâmbătă la 11 Maiu n. 1912 în sala „Otelului Univers“ sub conducerea dlui Iacob Mureșanu.

Venitul curat este destinat fondului Societății.

Programul: 1. *Imnul „Astrei“*, de I. Mureșanu, cu acomp. de muzică. 2. *Intâia scrisoare de dragoste*, Monolog de S. Bornemisa, predat de D-șodra Victoria Christian. 3. *Năluca*, baladă populară de I. Mureșanu, cor cu soli și acomp. de pian. Soli: Doa Maria Kampf și Dl Aug. Griția. 4. *Declamație comică*, predată de A. Păcurar. 5. a) *Hei leliță'n cârf de munte*, de I. Crișan b) *Numai una* de G. Coșbuc. c) *Haiducul* de T. Teodorescu. coruri mixte. 6. *Nobila cerșitoare*, comedie într-un act de V. Alexandri.

— „Reuniunea Sodalilor Români din Sibiu“, invită la *Convenirea socială* împreună cu cântări, declamațiune, postă umoristică și joc ce se va aranja Duminecă, la 12 Maiu n. 1912, în „Unicum“. O parte a eventualului venit curat este destinată pentru fundațiunea ziariștilor români.

— Invitare la *maialul* ce se va aranja ce se va aranja de către inteligența din Jucul-inferior, cu concursul tinerimei universitare române din Cluj, din prilejul ședinței festive ce se va serba prin Comitetului cercual al despărțământului Cluj al „Asociațiunii“ în comuna natală, pentru comemorarea centenarului marelui bărbat *Gheorghe Barițiu* Duminecă la 12 Maiu st. n. 1912.

**Convocare.** Comitetul Despărțământului Diciosânmartin al Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român va ținea la 12 Maiu a. c. două *prelegeri populare* și anume: la 11 oare a. m. în comuna Șaroșul ungueresc și la 3 oare după în comuna Boziaș, la cari invită cu dragoste pe toți din Șaroșul ungueresc, Boziaș și jur., cari doresc înaintarea culturală a poporului român. Comitetul despărțământului.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUȚIA.

**Capital social Coroane 1.200.000.**

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

## „Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**,  
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocște: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“  
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 19—52.

## Sfat și ajutor.

Cei ce sufer în defecte de mistuire, dureri și arsuri de stomac, constipație și alte scăderi imprevizibile cu aceste,

afă vindecare cu ajutorul

### PICURILOR DE STOMAC ai lui BRADY

numiți mai înainte „Picuri de Mariacell“, ce s'au dovedit de buni, acum mai bine de 80 ani încoace.

Se află în fiecare apotecă. O sticlă mare cu 160 cor., mică cu — 90 fileri. 6 sticle deodată cu 540 cor. 3 sticle mari 480 cor. trimise franco, dacă prețul se trimite înainte.

Apoteca K. BRÁDY la „Magyar Király“ în Viena I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

(13) 10—18

## MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilio de domni, sa-loane, aranjare completă de hotel, cafenele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat  
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.  
(88) 59—104 (Kőzponti városháza mellett).

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896  
premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de scaune de fier pentru  
clopote a lui

## Antoniú Novotny

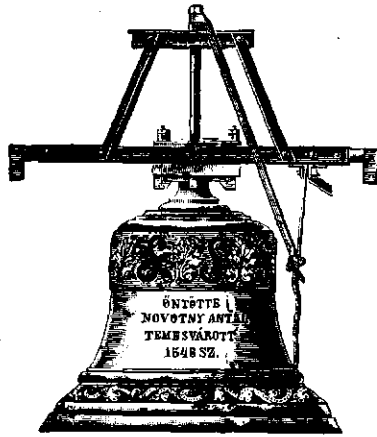
în Timișoara-Fabric (4) 18—52



se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajusturi de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

□ clopotele găurite □

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 gk. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.



Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Institut de asigurare ardelean

## „Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.  
recomanda

Asigurări împotriva focului  
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911 K. 5,275,798.23  
Capitale asigurate pe viață achitate „ 5,146,556.36  
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910 } foc „ 127,763,744.—  
} viață „ 10,931,322.—  
Fonduri de întemeiere și de rezervă . . cor. 2520,492.—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(5) 48—?